

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอาหารของผู้สูงอายุในชุมชนชนบททางภาคใต้

วันทนีย์ ชัยฤทธิ* พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

นพวรรณ เปี้ยชื่อ** Ph.D. (Nursing), APN/NP

สุจินดา จารุพัฒน์ มารุโอ*** Ph.D. (Life Science and Human Technology)

บทคัดย่อ: การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมั่นคงทางอาหาร และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคมกับความมั่นคงทางอาหารของผู้สูงอายุในชุมชนชนบททางภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 194 ราย เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คัดเข้า เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม การประเมินภาวะโภชนาการด้วยดัชนีมวลกายและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ไคสแควร์ และสหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีปัญหาความมั่นคงทางอาหารมีค่อนข้างน้อย ร้อยละ 6.7 เมื่อวิเคราะห์รายมิติพบปัญหาด้านคุณภาพอาหารมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัยของอาหาร และปริมาณอาหารตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ภาวะสุขภาพ รายได้ของครอบครัว และแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาความมั่นคงทางอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ มีรายได้ครอบครัวน้อย และการสนับสนุนทางสังคมน้อย

คำสำคัญ: ความมั่นคงทางอาหาร ผู้สูงอายุ ชุมชนชนบท

*พยาบาลวิชาชีพ กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน โรงพยาบาลงขลา จังหวัดพัทลุง และนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

**Corresponding author, รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล,
E-mail: noppawan.pia@mahidol.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอาหารของผู้สูงอายุในชุมชนชนบททางภาคใต้

Factors Related to Food Security among Older Adults in a Rural Community of Southern Thailand

Wantanee Chairit* M.N.S. (Community Health Nurse Practitioner)

Noppawan Piaseu** Ph.D. (Nursing), APN/NP

Suchinda Jarupat Maruo *** Ph.D. (Life Science and Human Technology)

Abstract: This correlational study aimed to examine food security and investigated correlations between personal, family, social factors, and food security among older adults living in a rural community, Southern Thailand. The sample included 194 older adults aged 60 years and over. Through purposive sampling, the sample was selected according to inclusion criteria. Data were collected by interview from questionnaires and nutritional assessment using body mass index and hand grip strength. Data were analyzed using descriptive statistics, chi-square test, and Spearman rank correlations. Results revealed that only a small proportion of older adults (6.7%) had problems with food security. Subscale analysis found that food quality was at the highest level, followed by food safety and food quantity, respectively. Correlational analysis reported that health status, family income, and social support were negatively associated with food security problem. Results suggested that community nurse practitioners should promote food security for older adults particularly for those with health problems, low family income, and social support.

Keywords: Food security, Older adults, Rural community

*Professional Nurse, Office of Family and Community Practitioner, Kong Ra Hospital, Phatthalung Province and Master Student, Master of Nursing Science Program (Community Health Nurse Practitioner), Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

**Corresponding author, Associate Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, E-mail: noppawan.pia@mahidol.ac.th

***Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University